

101 KØBENHAVNS BIBLIOTEKER
bibliotek.kk.dk

4959709667

33.956

RHB

09.33956

st kbh

ex. 2

KØBENHAVNS
RÅDHUSBIBLIOTEK

Jubilæums-Avis

Udgivet i Anledning af EMDRUP GRUNDEJERFORENINGS 35-Aars Stiftelsesfest den 22. November 1936

Emdrup Grundejerforening fylder 35 Aar

den 23. November 1936

Ved Emdrup Grundejerforenings 35-aarige Jubilæum vilde det være paa sin Plads, at fremsætte nogle Betragtninger, angaaende den Bydel hvori vi lever.

Allerede for 35 Aar siden, da Emdrup som en ret stor Landsby med sine Gaarde og Huse havde ca. 400 Indbyggere, henhørende under Brønshøj Sogn, blev den indlemmet under København.

Paa denne Tid var der herude en lille Flok af Emdrup Borgere, der fostrede den Tanke, at Emdrup ved

Foreningen frem saaledes, at det Træ, der den Gang blev plantet, har vist sig levedygtig og nu er naaet de 35 Aar.

I Tidens Løb er der dog sket store Forandringer herude. Bydelen har nemlig taget den Form, som Grundlæggerne af Foreningen havde tænkt sig, det ene Villakvarter efter det andet er vokset op, og den landlige Idyl vil om nogle faa Aar være helt forsvundet.

Men jeg skal her slutte; idet jeg har den Tro, at andre der er bedre kendt med Emdrups Historie end eg, vil fortælle os noget mere derom. Blot skal jeg her igennem den-

ne Artikel mindes de Mænd, som var med til at gøre Forarbejdet for Emdrup Grundejerforening, og som nu er gaaet bort, ligesom jeg vil bringe de Mænd, som endnu lever, en hjertelig Tak for deres store Indsats og Virken op gennem Tiden.

Men den største Tjeneste, man kunde gøre disse Grundlæggere af Foreningen er sikkert den, at de ser deres Værk vokse, og at alle Grundejere i Emdrup og Bispebjerg indmelder sig i Foreningen.

Jens Hansen, Fmd.

Formanden Hr. Jens Hansen

Indlemmelsen i Hovedstaden, med Tiden vilde blive af stor Vædi for Storstadens Udvidelse, hvorfor det vilde være af stor Betydning, at Grundejerne sluttede sig sammen, for i Fællesskab at varetage deres egne Interesser. Der har sikkert været ført mange Samtaler Mand og Mand imellem, før Tanken blev ført ud i Virklighed; men dem der gik i Spidsen for at fuldbyrde Tanken, var Mænd som Torveinspektør Rich. Rannow og Handelsgartner Jeppe Sørensen, Proprietærene Andersen og Christoffersen, samt Semearieførstander Niels Tang. Disse 5 Herrer samledes den 23. November 1901 hos Handelsgartner Sørensen paa Emdruphøj, og her nedlagde Grundstenen til Emdrup Grundejerforening med Torveinspektør Rannow som Foreningens første Formand.

Ihvorvel Historien fortæller os, at Tilslutningen til det første Møde ikke var ret stor, saa viser dog den Beslutning, som de 5 Herrer tog paa dette Møde, var af en saadan Betskaffenhed, at det var Mænd, der stod bagved Beslutningen, og førte

Omkring ved Indlemmelse i København af Brønshøj Sogn og endnu 10—15 frem skete der ikke store Forandringer i det Ydre herude i Emdrup; der blev næsten intet bygget; de „indfødte“ kunde opremse de Huse og Gaarde m. m., som fandtes, og havde nogenlunde Rede paa, hvem der boede i dem. Det var nærmest, naar der havde været Ildebrand, at der skete Forandringer. Hojskolens Brand 1878 har jeg oplevet i min Far's Beretning herom, og Vadskeriets Brand i min Mor's. Selv husker jeg Mollegaardens og Emdrupgaards, men især mit eget Barndomshjems Brand 1899 —

det gamle Sted der laa ved Emdrupvejen, hvor nu Vadskeriets Direktorbolig findes, paa Hjørnet af Tuborg-

AKTIESE KABET
HANNIBAL SANDER
GRUNDLAGT 1912

RENSNING OG FARVNING

TELEFON CENTRAL 605

5 LEDNINGER

FILIAL: SØBORG HOVEDGADE 52 — TLF. SØBORG 61

Et Tilbageblik af Lektor Frode Sørensen

det gamle Sted der laa ved Emdrupvejen, hvor nu Vadskeriets Direktorbolig findes, paa Hjørnet af Tuborg-

vejen; det ejedes af Enken efter en pensioneret engelsk Marineunderofficer af sonderjydsk Afstamning — Hieronymus hed Familien, et Navn man ikke træffer mange andre Steder end hos Fatter Holberg. Menneskene i denne Ejendom, paa Vaskeriet og paa Hojskolen horte til de indvandrede, mens Smeden og Hjulmanden — Brødrene Jørgensen horte til de indfødte og var beslegtet med Egnens Gaardmænd paa Bollegaarden, Mollegaarden, Dyssegaarden o. s. v.

Selskabelig Samkvem indbyrdes var der ikke meget af, hver horte til sin Kreds, den store Bys Nærhed gjorde sig gældende, selvom Emdrups Eksistens for de allerfleste Københavner vistnok var temmelig ukendt. Ja, Lundehussoen kendte de fleste nok (og „Vandfaldet“), men at det var det samme som Emdrup So, det vidste de færreste — det kan forøvrigt hende endnu.

Nej, Emdrup laa godt gemt mellem de to Hovedveje — Kongevejen (Lyngbyvejen) og Bispebjergvej (Frederiksborgvejen). Emdrupvejen har sikkert heller ikke fristet til unodig Færdsel. Jeg har tydelig Erindring om Vejens tykke Pløre om Vinteren og de udstrakte Vandpytter — dog især om det tommetykke Støvlag i Tortiden. Det var en Fest for Børnene at slæbe Fodderne igennem det og hvirvle det op i tætte Skyer.

Der var megen Færdsel af Mælkevognene rundt fra Gaardene til Høve i Stagens Mælkeudsalg, og Vogne med Mask og Bærme fra Brænderierne ud til Gaardene. Om Vinteren „isede“ Bryggerierne i Soen — Aldersro og Tuborg — saa var der et mægtigt Leben af Arbejdere ved Ishugning og af Vognmandskøretøjer. Og saa var der endelig Soldaterne! Det var de store Oplevelser, naar de paa Hjemtur fra Øvelser kom gennem Emdrup med „fuld Musik“. Saa kom alle ud i Porte, ved Havelaager og i Vinduerne. Allermest spændende var det, naar „Prins Kresjan“ — vor nuværende Konge — gik paa Flojen af Gardens første Afdeling.

Vaskeriet havde megen Forretning med at vaske for Militæret; og saa var der jo Bohusens „Fæstningsvold“ — Resten ses endnu henne ved Stationen — ikke saa sært, at Børnenes eneste Leg bestod i at lege „Tyskere og Danskere“, udstyret med drabelige Træsabler og Knaldhættepistoler; der var endnu ikke noget, der hed Nedrustning.

Hojskolen under Niels Tangs Ledelse havde ikke nogen større Betydning for Byens Indvaanere, men de mange unge der færdedes der, satte dog deres Præg paa Byens Liv. Ved en enkelt Lejlighed — som ved Gymnastiksalens Indvielse — blev Byens Folk indbudt; og det kunde ogsaa hende sig, der blev holdt et Foredrag, som Skolens Naboer fik Lov at overvære. Men noget egentligt hjerteligt Forhold var der ikke; Forstander Tang horte jo heller ikke til den „bredt folkelige“ Type.

(fortsættes Side 7)

KOLONIAL-MAGASINET
Frederiksborgvej 187

KAFFEN der SMAGER

TELEFON
SØBORG 510

Lager af Vine fra Bodega og Odense Vin Komp.

Emdrup — før og nu Af C. A. Clemmensen.

Her i Jubilæumsnummeret vil paabegyndes Optrækningen af C. A. Clemmensens Bog „Emdrup før og nu“ — Fuldførelsen vil ske gennem en Fortsættelse hver Uge i „Bispebjerg-Søborg Ugeblad,

Redaktør C. A. Clemmensen

der er ugentlig Organ for Emdrup Grundejerforening. Vi benytter her Lejligheden til at takke Hr. Clemmensen for sit vægtige Arbejde og for Tilladelsen til Gengivelsen.

Red.

Emdrup — før og nu

Da Biskop Absalon omkring 1167 ved Gavebrev fra Kong Valdemar den Første var kommet i Besiddelse af »Havn« (København) og Omegn, erhverede han »Havn« og »Hovedgaard« i Brønshøj Sogn Husoma, den nuværende Husum By, og Emendrop, nu Emdrup By. Det Gods, som han havde faaet af Kongen, skænkede han senere til Roskilde Bispestol. Ved Aar 1360 lever Peder Jensen de Ymmere (Emdrup). Omkring 1370 meddeles det, at Emdrup er to Bol Jord og en Mølle. I 1422 boede her en Væbner, Johannes Petri de Ymmethorp; muligvis var han Søn af ovenfor nævnte Peder Jensen.

Efter Reformationen blev Emdrup

Torveinspektør, Rich Rannow
Formand fra 1901-1913

sammen med det øvrige Gods, som havde tilhørt Roskilde Bispestol, inddraget under Kronen.

I 1536 fik Borgmester Anders Halager og Raadmand Peder Villadsen (Peder Skrifer) af Kong Christian den Tredje Fæstebrev paa »Emdrupgaard«. Peder Villadsen, der var født i Svendborg, synes at have været en forretningsdygtig Mand. Han blev Slotsskriver i København, senere Sekretær hos Christian den Anden, hvem han fulgte paa hans Flugt i 1523. Efter at København havde overgivet sig til Frederik den Første vendte Peder Villadsen hjem. Han blev atter Slotsskriver, siden hen Raadmand og i 1537 Borgmester. To Aar derefter døde han. Indskriften paa hans Ligsten i Helligaandskirkens Kor

sluttede med Ordene: »Den, som vel lever, han ikke ilde dør.«

Villadsens Kollega, Anders Halager, døde i 1553 af Pest. Fem Aar i Forvejen havde Christian den Tredje forlenet hele Magistraten med Emdrup By — der da bestod af 9 Gaarde — uden al Afgift.

Over 100 Aar senere, da Svenskerne laa for København, maatte ogsaa Emdrup lide under den fjendtlige Besættelse. Paa Brønshøj Bymark rejste sig den svenske Lejr, Karlstad, med sine Træbarakker og Skanser. Mange Gaarde og Huse blev nedbrudt, for at man kunde skaffe Materiale til Opførelsen af Lejren. Tingbogen fra 1660 fortæller om Emendrop: »Disse fire Gaarde paabyggede af forrige Ejermannd ere ganske afbrudt och øde. Ingen Sæd derthill i dette Aar er bleven saaed.«

I 1807 kom Englænderne. I Brønshøj kaldte Byhøjnets Tuden til Gadestævne, hvor det forkyndtes, at Bønderne, hvis Fjenden gik i Land, skulde drive Kreaturerne ind mod København og under fuld Kraft gaa i Gang med Høsten. Englænderne gik i Land ved Vedbæk d. 16. August. Dagen efter stod nogle

fem. Der er ingen Skole i Emdrup men Sognet har en Skole i Brønshøj og en i Utterslev, med tilsammen 170 Børn. — Jordemoderen — der er kun een — bor i Brønshøj, og hendes Distrikt omfatter saavel Brønshøj som Rødovre Sogn.

Af Gaarde under Emdrup By nævner Stern Emdrupgaard og Emdrup Ladegaard — vi skal senere fremdrage hans Omtale af disse — samt Søgaard, der ejes og drives af Hr. Hammershøj. — Endvidere omtaler han Søborghus Kro ved Vejen til Frederiksborg. Den ejes i 1834 af Hr. P. Pedersen. Bygningerne bestaar af et Stuehus og tre Udhuse, alle straaetækte. Under Kroen drives 16 Tønder Land af Buddinge Bys Jorder i Gladsaxe Sogn.

Hele Brønshøj Sogn med Byerne Brønshøj, Husum, Vanløse, Utterslev og Emdrup havde dengang 1200 Indbyggere (mod ca. 800 ved Aar 1800). Nogen straalende Skildring af Tilstanden i Sognet giver Stern ikke. Han siger rent ud: »Velstanden er ikke stor; det maa især tilskrives de høje Priser, hvortil Gaardene kjøbes, og vel mest Beboernes slette Oeconomi«.

gemagt, — og var der noget, Christian den Femte var om over, saa var det denne Magt! Da Retsfilosoffen Chr. Thomasius i Halle rykkede ud imod Masius, lod Kongen Thomasius' Skrift offentlig brænde af Bøddelen og forlangte i en Skrivelse til Kurfyrsten af Brandenburg Thomasius alvorlig straffet. — men Kurfyrsten svarede med et Modkrav, gaaende ud paa, at Kong Christian skulde straffe sin Hofpræst, der havde krænket og mistænkeliggjort de Reformerte. — At Thomasius, der ikke var uvittig, havde været haard ved sin Navnefælle Masius, lader sig ikke nægte. Mod den Betragtning, at Kongemagten skulde ære overdraget af Folket, havde Masius indvendt, at Folket kan ikke give nogen Kongemagt, eftersom ingen kan give, hvad han ikke har, — men hertil svarede Thomasius: »Jeg har ingen Ørefigen, men derfor kan jeg godt give Hr. Masius en, thi jeg har, hvad der hører til.«

Hofpræsten, der saaledes laa i aarelang Fejde, har nok kunnet trænge til landlig Rekreation, men ud til Emdrup

Handelsgartner Jeppe Sørgesen
Formand fra 1913-1924

kom han nu ikke ofte. Hans Ejendom her var et Hus med Have uden Ager og Eng, og han anmodede Bantekammeret om ikke at beskatte det i Lighed med »de store Lysthuse«, da han kun brugte det til »for Legemet's Skyld at fare der ud en Gang 5 eller 7 om Sommeren«. Forøvrigt var Masius en meget rig Mand. To Gange havde han giftet sig Penge og Gods til.

Han døde i 1709 paa Hovedgaarden Ravnstrup, som han havde faaet med sin første Kone. Han er Stemfader til den bekendte Slægt v. d. Maase.

Ejendommen i Emdrup havde han skilt sig ved allerede i 1688, da den overtoges af Melchior Werhagen, Gæstgiveren i Gyldenlund, der en Tid lang tillige ejede Søborghus. I 1710 fik Kancelliraad Smit Gaarden i Emdrup. Senere hen opfører en saa fremtrædende Mand som Oversekretær i danske Kancelli Christian Moinichen en anseelig

Seminarieforstander Niels Tang
I Bestyrelsen fra 1901-1924

Bygning herude, og han anlægger samtidig en stor Have, der prises for sin Skønhed. Af denne Park finder vi smukke Rester den Dag i Dag. Moinichen beholdt Emdrupgaard („Emmedrop“ eller „Emmedrup“) til 1731.

Chr. Moinichen, Grundlæggeren af den Emdrupgaard, der bevaredes tæt

DEN DANSKE LANDMANDSBANK

AKTIEKAPITAL KR. 50 000 000
RESERVEFOND KR. 34. 000 000

Bispebjerg Afdeling
Frederiksborgvej 150 A, Tlf. Taga 4905
Ekspeditionsstid: 10-3 & 5 1/2-6 1/2, Lørdag 10-2 & 5 1/2-6 1/2

Søborg Afdeling
Søborg Hovedg. 71, Tlf. Søborg 283-339
Ekspeditionsstid: 9-1 & 5 1/2-6 1/2, Lørdag 9-1

Huslejeindbetalinger modtages
Laanesager berigtiges
Obligationer og Aktier købes og sælges
Boxer i alle Størrelser udlejes

Enhver Art af Bankforretning udføres

Brønshøjfolk oppe i Kirketaarnet og spejdede efter Fjenden. Da de første fjendtlige Ryttere viste sig paa Frederikssundsvejen, flygtede nogle af Beboerne ud ad Landet til andre skjulte sig. En af Bymændene hængte sig af Skræk, og Englænderne gravede ham ned i hans egen Have. Senere blev han »opgravet og ordentlig begravet«. — En Afdeling under General Baird besatte Terrænet fra Tuborg til Emdrup og en Division under General Wellesley besatte Strækningen fra Emdrup over ad Frederiksborg til med Divisionskvarter i Brønshøj. Der gaar endnu i Emdrup Frasnagn om den fjendtlige Besættelse og Indkvartering.

— Om Emdrup By for henved 100 Aar siden finder man en Del Oplysninger i Landvæsenskommissær Sterns „Beskrivelse over Københavns Amt“ 1834. Han fortæller, at 412 Tønder Land er fordelt paa 8 Gaardslodder, af hvilken den midste hører under Søholm i Gentofte Sogn. Der er desuden i Byen 5 jordløse Huse. I den nordøstlige Kant af Byens Jorder ligger Emdrup Sø. Af Lersøen er 12 Tdr. Land og af Utterslev Mose 37 Tdr. Land indbefattet under Emdrups Areal. Der er ikke saa lidt Eng, men næsten intet Tørveskær. Af Haandværkere findes en Smed og en Hjulmand, af Tyende atten Karle, fjorten Piger og fire Dreng, af Indsiddere

Stern dvæler ogsaa ved, at Københavnerne har Lyststeder i Utterslev og i Emdrup. Han kunde have tilføjet, at man gerne fandt derud fra Hovedstaden ogsaa om Vinteren. Det var i gamle Dage en yndet Tur at køre i Kane ad Lyngbyvejen, og paa en saadan Udflugt gjorde man Holdt i Lundehest Lundehestkroen). Selv de kongelige Herskaber gjorde sig jævnlig den Fornøjelse. Men helst søgte man der ud ved Sommertid. Det er en Tilbøjelighed, der gaar langt tilbage. Og blandt Lyststederne paa denne Egn kommer da Emdrupgaard til at indtage en fremtrædende Plads. Denne Ejendom er gennem lange Tider det centrale i Emdrup By.

Emdrupgaard — Emdrupborg.

I Slutningen af det 17. Aarhundrede havde Christian den Femtes Hofpræst Hector Gotfred Masius en Lystejendom i Emdrup. Masius, der var Præstesøn fra Mecklenborg, havde virket som dansk Legationspræst i Paris, da han herhjemme blev udnævnt til Hofprædikant og teologisk Professor. Senere blev han Skriftefader hos Christian den Femtes Elskede, Grevinden af Samsø, Sophie Amalie Moth. Han udgav voldsomme Stridsskrifter mod de Reformerte og hævdede bl. a., at Calvinismen hylkede Folkesuveranitetens Princip og derfor rummede en Fare for den absolute Kon-

Fortsat fra Side 3

op mod vor Tid, var Søn af Griffenfelds Ungdomsven, Livmedikus Henrik Moinichen; mellem sine Faddere talte han selve Christian den Femte. I sin Bog om Frederik Rostgaard karakteriserer Chr. Bruun Rostgaards Uven, Chr. Moinichen paa følgende Maade: Moinichen havde et ret klart Hoved, han var en begavet og dygtig, men tillige ærgærrig Mand. Han skal have været noget epikuræisk i sin Levemaade og satte mange Penge overstyr i denne Retning, saaledes navnlig en ikke ubetydelig Formue, han fik med sin anden Kone (en Købmandsenke fra Viborg). Han var endelig en intrigant Mand, skarp og hensynsløs, som i Forening med Ligesindede kunde blive en ubehagelig Modstander.

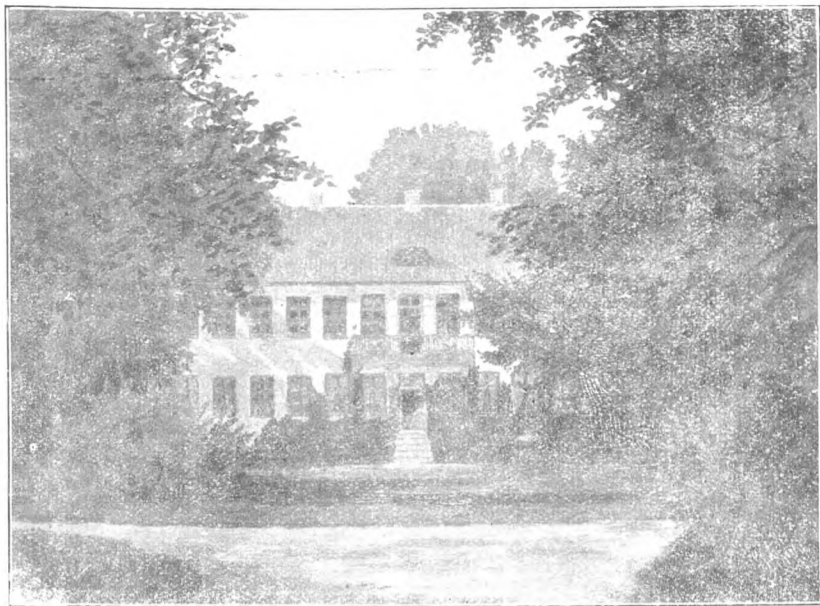
Det viste han, da han i 1725 sammen med Biskop Deichmann overtog Ledelsen i den Geheime-Inkvisitionskommission, der blev nedsat til Efterspørelse af Misbrug og Bestikkelser indenfor Administrationen, og som fordi den afkrævede de indstævnte saa mange Eder, almindelig kaldtes „Bandedekommisionen“. Ved den Lejlighed styrtedes Rostgaard, som da var Over-

Muur-Svenne, formedelst Forsømmelse i vort Arbejde ved Hans Excellence Hr. Ober-Secreterer Moinichens Bygning ere blevne arresterede og

Proprietær Niels Christoffersen.
Best. 1901-1906.

Monsr. Bysing (d. v. s. Borgmester Rasmus Bysing) paa velbemalte Hr. Ober-Secreterers Vegne af særdele-

Emdrupgaard

Jeppe Tang

sekretær i danske Kancelli, og Chr. Moinichen (Etatsraad og Finansdeputeret) overtog denne høje Embedsstilling allerede to Dage efter Rostgaards Fald.

Kommissionens haarde Fremfærd vakte megen Uvillie, og det manglede ikke paa Sigtelser mod Moinichen med Hensyn til hans egen Embedsførelse. Men hvor ilde lidt han end var mange andre Steder: hos Kong Frederik den Fjerde stod han højt i Gunst.

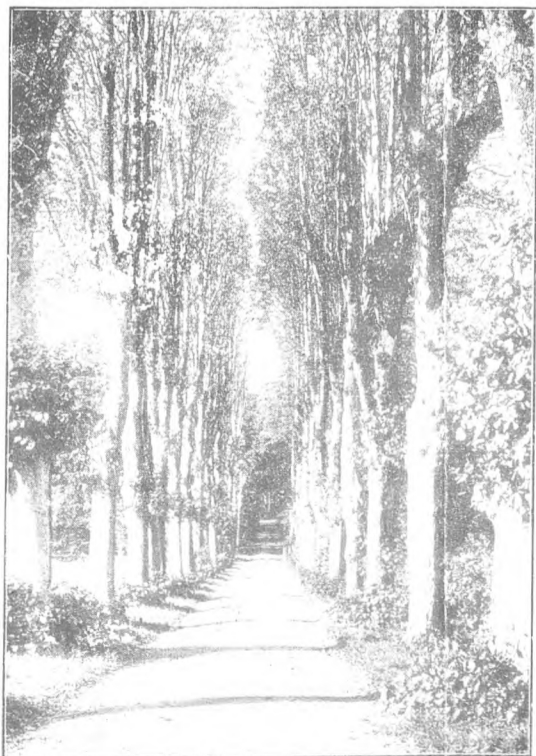
Proprietær A. P. Andersen.
Best. 1901-1906.

I København havde Moinichen en prægtig Gaard paa Købmagergade. Den mistede han ved den „fyrgterlige“ Ildebrand, der i Oktober 1728 lagde en Tredjedel af Byen øde. Da Moinichen et Par Aar derefter lod en ny Bygning, den ældste Del af den nuværende Postgaard, opføre, kunde denne ikke komme under Tag i rette Tid, fordi to hollandske Murersvende, der klagede over deres Mester, den bekendte Philip de Lange, var blevet borte fra Arbejdet hele Uger igennem og havde forledt andre til det samme. De blev arresterede i den Anledning og underskrev derefter en Erklæring (Revers), hvori det hed: „Som Vi underskrevne

Fabriken La Bella

NØRREBROGADE 231 — Tlf. TAGA 728 & TAGA 729
AABOULEVARD 31 — Tlf. NORA 6853

 Den bedste danske Cykle	Lysekroner 200 paa Lager Alt i Belysning	 til Hjemmet
Pris fra Kr. 94 —	2¹/₂ Kr.	
Gasovne Kæmpeudvalg i moderne besparende Ovne, støbte og emallerede.	fra eget Værksted. Altid Nyheder. Priser fra Kr. 29. —	Barnevogne

Lindealleen ved Emdrupborg.

Af denne skønne Alle, er der endnu bevaret et Stykke Havefortid. — Efter Tuborgvejens Gennemførelse, hvorved Haven paa „Annas Lyst“ Emdrupborg blev gennemskaaret, blev der gjort flere Forsøg paa at bevare Alleen, og føre den nogenlunde tilbage til sin gamle Skikkelse.

Om det nogen Sinds lykkes, vides ikke, men det er Synd og Skam, hvis man en Dag lægger Øksen ved disse Træers Rod.

Goodhed Os igien, imod Vores Revers, uden nogen videre Straf, som Vi vel hafde fortient, vil loss lade, saa til forpligte Vi os hermed, at vi os ved hans Excellence Hr. Ober-Secreterer Moinichens Bygning flittig og saa længe, indtil alt Muur-verket ved samme er fuldført, ved det Arbejde, som Os og Vor Mester Philip de Lange anbefales skal indfinde, Vort Arbejde forsvarlilig, som det sig bør, forrette o. s. v“.

Forst efter at have afgivet denne Erklæring slap de to Murersvende los. Man havde dengang sin egen Maade at behandle Striker paa.

Den ovenfor omtalte store Ildebrand i 1728 lagde ogsaa Elers' Kollegium i

Proprietær Thierry

Aske. En af dets Beboere, den 24-aarige cand. theol. Hans Barhow skaffede sig da Logement i Hummergade, hvilket han i sine Oplegninger udtrykker saaledes: „Jeg flyttede den Aften min Coffert ned i Hummergaden.“

Her stiftede han Bekendtskab med en gammel jydsk Student, der „prækte for Moinichen paa Emdrup“ og som, delvis ved Moinichens Anbefaling, blev hjulpen til et Præstekald paa Mors. Hans Barhow var ikke nogen helt almindelig Teolog. Han havde vikarieret nogle Aar som Præst i Norge, en Tid, der for ham var rig paa erotiske Oplevelser. Ved et Julegilde drak han sig, efter sin egen Beretning, saa fuld, at han „kunde ikke see hverken Dag eller Dor“. Den gamle jydsk Student fik udvirket, at Hans Barhow, denne lystige Sviregast og Udhaler, kom til at prædike for Moinichen paa Emdrupgaard, og efter Prædiken spiste han i Kælderen sammen med „den lille tykke Comediant“ Ramel, som dengang var Moinichens Kammer tjener. Ramel havde været knyttet til Gronnegade-Teatret, hvor han udførte adskillige Roller i Holbergske Stykker. Senere hen befordredes Ramel i Embede som Byfoged og Raadmand i den Stad Nakskov.

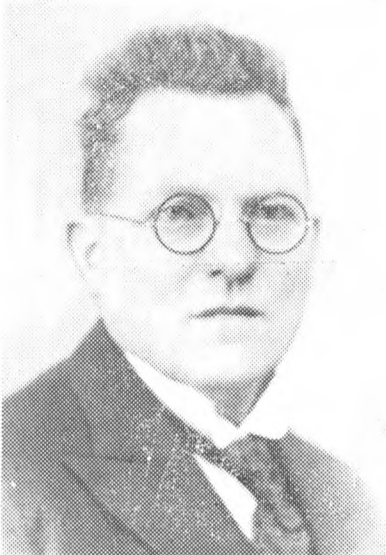
Da Moinichen i yngre Aar opholdt sig i Skive som Amtsforvalter, stiftede

Forts. Side 4

Jørgensen siger

Vi opsøger det kendte Bestyrelsesmedlem i Emdrup Grundejerforening, Købmand Jørgensen, Emdrupvej 42, og beder ham om et Par Ord i Anledning af Jubilæet. Hr. Jørgensen har ogsaa kun gode Ord at føje til alle de Vidnesbyrd, vi har modtaget i de sidste Dage.

— Jeg er meget glad for mit Hverv i Emdrup Grundejerforening, fordi jeg har set Resultatet af vort fælles Virke, set Fordele, der havde været umulige at opnaa for det enkelte Menneske, lykkes for Foreningen. Jeg ser med stor Glæde tilbage paa Aarene, der gik og vil ogsaa fortsat yde Foreningen mine

Købmand J. Jørgensen.
Medlem af Bestyrelsen.

Kræfter. De Foredrag, der i kommende Tid vil blive afholdt, tror jeg ydermere vil stimulere den store Interesse, hvormed Emdrup Grundejerforening følges baade af Medlemmer og ikke Medlemmer. Jeg vil ogsaa gerne nævne det store og uegennyttige Arbejde, der er udført for Foreningen af Rodemester Wittrøck, det var trist, at Foreningen skulde miste hans rige Evner saa tidligt Men jeg ved ogsaa, at Foreningens Sager er i gode Hænder nu, og ved, at Jubilæet vil give vor Formand mange Beviser paa den Popularitet, Formanden i Aarene, der er gaaet, har erhvervet sig.

Kassereren har Ordet

En af de virksomme Bestyrelsesmedlemmer, Kassereren M. Rind, faar vi lige taget i Farten — Festudvalget er jo i en enorm Aktivitet for Tiden. — Forespurgt udtaler Hr. Rind:

Foreningens afholdte Kasserer
M. Rind.

— Jo, fortæl De, at det har været mig en stor Glæde at være med i Arbejdet for vor Bydel, og en ikke mindre Glæde har det været at se den store Fremgang, Foreningen har haft paa alle Omraader, saaledes at den virkelig har betydet noget for

Grundejerne og Beboerne herude. Og jeg vil gerne bede Dem opfordre baade Medlemmerne og de øvrige Beboere herude gennem vort ugentlige Organ at fremkomme med Ønsker til Gavn for hele vor Bydel, ligesom en Opfordring om at støtte Bladets Annoncører, skulde medvirke til at gøre vort Blad endnu større og bedre. Sammenholdet har altid betydet gode Resultater — og vi er forvisset om, at Emdrupboerne ser med Interesse paa vor Forening og dets Blad — to Faktorer, der arbejder sammen paa at opnaa saa mange Fordele og Goder som muligt for Beboerne i vor egen By.

Tonic.

Ønsket

Næstformanden i Emdrup Grundejerforening, Hr. C. W. Berg, er ogsaa en uhyre optaget Mand i disse Dage lige henunder Jubilæet. — det skal siges, at Festudvalget har udført et saa stort Arbejde i disse Dage, at man forstaar, at de Mænd, vi har i Spidsen for vor Forening, er besjælet af Kærlighed til deres Opgave. Hr. Berg svarer os paa vor Forespørgsel om en Udtalelse i Anledning af Jubilæet:

— I Hverdagens Slid som under Festernes Optagethed vor Forenings Sag har altid ligget mig paa Hjerte, og det er med megen Glæde, jeg nu i saa mange Aar har været med her ude i Arbejdet for vor Bydel; jeg

Næstformanden C. W. Berg

har faaet Emdrup kær i Aarene der er gaaet, og jeg vil i Fremtiden lægge alle mine Kræfter i Arbejdet for Foreningen, jeg har med stor Glæde fundet gode Arbejdsfæller — villige altid til en Tørn for Sagen. — Alt vort Arbejde har baaret store Frugter, fylder mig med Taknemlighed, det er jo altid glædeligt midt i en Splittelsens og Vankelmødheds Tid at se et virkeligt Sammenhold, og Sammenhold er der blandt os Emdrupperne. Og vi ved, at det ikke blot er for Fordelens Skyld, at man er Medlem af Emdrup Grundejerforening, det er en af de bedste Tanker, et Menneske kan have, der binder os sammen, nemlig Ønsket om at værne og forbedre sit Hjem. „because“.

Er De Grundejer i Emdrup?

Er De selvfolgelig Medlem af

**EMDRUP
GRUNDEJERFORENING**

Emdrup før og nu

Fortsat fra Side 3.

han Bekendtskab med Christen Lassen Tychonius, der sad i Skive som Præst gennem lange Tider og senere blev Stiftsprovst i Viborg. Tychonius, hvis Navn var en Latinisering af det danske „Thygesen“, var en ret frugtbar Forfatter, af adskillige betragtet som en vittig Digter, hvis Indfald morede mange af hans og Holbergs Samtidige. Tychonius bevarede sin Forbindelse med Moinichen, da denne naaede højt op paa Embedsstigen, og Fastelavns Mandag 1729, da man skulde slaa Katten af Tønden ude i Emdrup, glædede han den Moinichen'ske Familie med et Digt, der hedder „Emdrup Kattes Testament“.

Tøndeslagningen spillede en stor Rolle under Fastelavnslojerne. Det var Amagerne, der førte an. Iført Amagerdragter deltog Hoffet under Christian den Femte i disse Lojer, og den Skik at slaa Katten af Tønden bredte sig videre om. Det var en levende Kat — ofte forøvrigt to — der var indespærret i Tønden, og det arme Dyr slap først ud, naar Tøndens Bund var stødt ind. Tychonius Digt om de Emdrup Katte kunde tyde paa en vis Medlidenhed med Dyrene. Det begynder saaledes:

Jeg arme Kat, som her i Dag
En Abekal skal være
Til Fastelavens Velbehag
Og Emdrup Herres Ære,
Kun beder et, for man mig ind
Ad Tøndens Spund vil fore:
Jeg stante pede og gesvind
Mit Testament vil giøre.
Katten spørger nu, hvormed, den
har fortjent denne Skæbne, men skyn-

der sig at tilføje, at den gerne ofrer sig for sin med Dannebrogordenen dekorerede Herre. Derimod kunde den nok have Lyst til at fare los paa de Emdrup Bønder, der morer sig med at slaa til Tønden:

Hvi mon jeg arme Djævel skal
Et Sone-Offer være
For Emdrup Bønders Carneval
Og denne Skændsel bære?
Dog jeg vil, for jeg daaner hen,
Forsikre, at jeg gierne
Vil doe for Hunsbond Moiniken
Med Dannebrogens Stierne.
Men I! I Emdrops Slyngler, som
Med Stage, Spyd og Lanse
Til min bedroved Ligvagt kom
At storme Kattes Skanse.
Gid jeg var los og i var Muus,
Jeg Jupiter det beder!
Her skulle ligg' et Fandens Huus
Imellem mig og Eder.

I en noget ændret Form gengives dette Digt i „Fruentimmer- og Mandfolke-Tidenden“ for 1770, og her er Emdrup gledet ud. Nu hedder det: „Amager Kattes sidste Villie, da den paa Fastelavns Mandag 1770 blev slaget af Tønden.“ Her slutter Digtet paa følgende Maade:

Gid jeg var los og I var Muus,
Da skulde der et Pokkers Huus
Imellem mig og Eder ligge.
Da skulde I om Livet tigge.

Da Moinichen havde faaet „Dannebrogens Stierne“, tilstillede Tychonius ham et Digt med Overskriften „Hans Excellence Hr. Ober-Secretair Christian Moinichen gratuleres underdanigst til sit hvide Baand“:

Forts. Side 5

Maal der er naaet, og Maal der skal naas.

Vi træffer Grundejerforeningens Formand, Hr. Jens Hansen, ved et Festudvalgsmøde paa Emdruplund. — G's os et Par Ord til Jubilæumsavisen, og Formanden fortæller:

— Efter Opfordringer fra mange Sider, ikke mindst fra aPrcelforeninger, gik jeg ind i Arbejdet for Emdrup Grundejerforening som dens Formand. Jeg satte som mit første Maal at faa Takstgrænsen flyttet fra Bispebjerg til Emdrupvej, — og dette lykkedes efter 1 Aars Forhandlinger. Vort næste Maal var at faa flyttet Takstgrænsen fra Lyngbyvej fra Kildevældsgade til Emdrupvej — noget, der vil ske i meget nær Fremtid, nemlig samtidig med Indsættelsen af de nye Trolleyvogne. Blandt vore mange Ønsker og Maal staar paa Listen først og fremmest et Apotek, — noget, der sandsynligvis efter sidste Folketælling lader sig opføre, dernæst har Programmet en Skole. Denne Sag vil blive kraftigt bearbejdet i Tiden, der kommer. Vi har endvidere opnaaet en billig Forsikring for vore Med-

lemmer, Bortkørsel af Dagrenovation med særlig Rabat for Medlemmer. Foruden mange Fordele ved at være Medlem. — Ja, der er jo endnu nogle, der er Grundejere uden at være Medlem af Grundejerforeningen, forstaa det, hvem der kan, har Foreningen jo altid den Interesse for Medlemmerne, at de medvirker til at gøre vor Bydel saa smuk og sund som muligt. — Mosens Regulering havde vi Fornøjelsen at andrage om; at det nu gennemføres, er vi meget glade for herude. Iøvrigt vil jeg gerne udtale: Det har været mig en stor Glæde at finde udmærkede Medarbejdere i vor Bestyrelse, og i det hele taøet kan jeg kun udtale Glæde ved et Tilbageblik gennem den Tid, vi nu har virket i Foreningens Tjeneste; og mine Tanker ved Jubilæet er disse, at Stifterne af Emdrup Grundejerforening gjorde det vel, da de lagde Grundstenen til dette Arbejde for vor Bydel!

because.

En Hilsen paa Festdagen

Da Emdrup Grundejerforening har besluttet at fejre 35 Aars Dagen for Grundejerforeningens Stiftelse, saa jeg derigennem, at Grundejerforeningen maa have haft sin Betydning for hele den store Bydel, der blev indlemmet i København, og de Mænd, der startede Foreningen i 1901, havde set rigtigt, da de samlede Beboerne for at faa varetaget de Krav, der uvægerligt maatte opstaa.

Det var ikke noget lille Arbejde, de Mænd paatog sig, og det var store Goder, disse Mænd opnaaede.

Da Redaktøren har bedt mig om en Udtalelse for de Ønsker, man kan nære for en gammel Forening, man gerne ser bestaar, kan jeg da sammenfatte i de Ord, at „der altid i Emdrup Grundejerforening maa sidde Mænd, der vil varetage Emdrups Ønsker, og jeg nærer ingen Tvivl om, at den nuværende Bestyrelse er besjælet i at gøre alt, hvad der staar i dens Magt.“

Deres ærbødige

F. Brinch.

(fortsat fra Side 4)

Hvem er den ene Mand i blandt den
 Ridder-Skare,
 Iblandt de Helte og de Dyds-
 Exempler rare,
 Som skal behænges med det dyre,
 hvide Baand
 Og Dannebrogens Kors af Ordens-
 Herrens Haand?
 Er det Hr. Christian, Hr. Ober-
 Secretairer,
 Er det den kiære Mand, som Kongen
 gierne ærer,
 Er det Hr. Moinichen, som aldrig
 Dyden sveeg?
 Men alt paa hendes Stie til denne
 Hoide steeg?
 Ja, ja, det er just ham, den ædle,
 ærlig
 Herre.....

(Fortsættes følgende Uger i
 Bispebjerg-Søborg Ugeblad)

Emdrup Sø

af C. A. Clemmensen

Emdrup Sø (Lundehussøen) indtager sin særlige Stilling indenfor Københavns Vandforsynings Historie. Det første Ledningsvand til København førtes fra Emdrup Sø. Denne Foranstaltning blev truffet i Kong Frederik den Andens Tid.

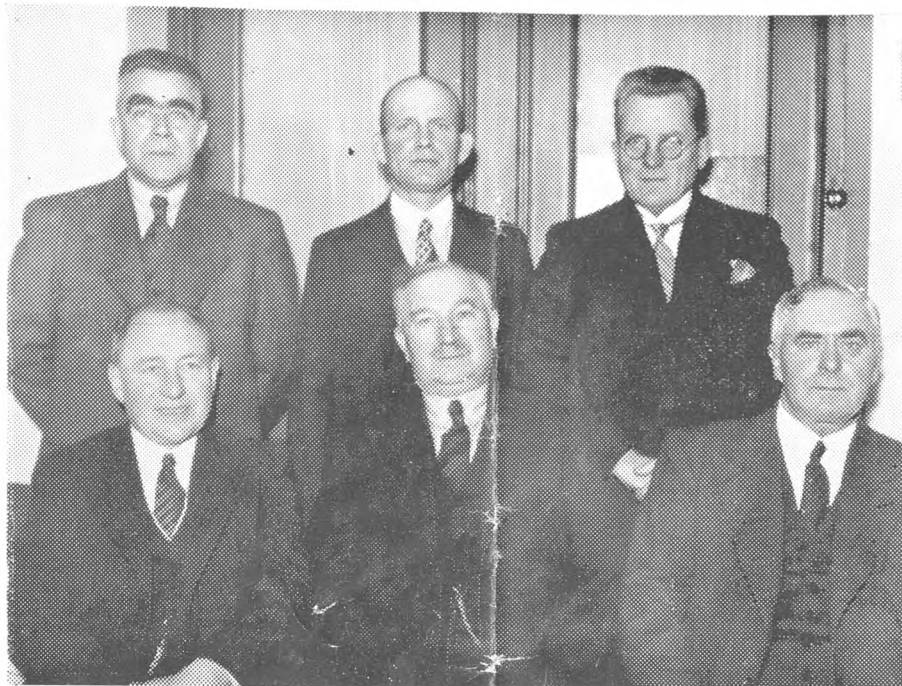
Byen forsynedes med Vand fra Brønde langt op i Tiden. Endnu i 1680'erne nævnes 725 private Brønde. Men allerede Christian den Tredje omgikkes med Planer om at føre Vand i Ledninger ind til København. Det skulde være Vand fra Furesø. Der blev ikke noget af disse Planer. Men i 1578 forpligtede Magistraten sig til at betale Frederik d. Anden 3000 Daler mod at Kongen lod Vand lede til Byen fra Emdrup Sø. Dennes nuværende Form er hovedsagelig fremkaldt ved den Opstemning, som Landevejsdæmningen har frembragt og som formentlig stammer fra Frederik den Andens Tid. Emdrup Sø havde rigeligt Tiløb fra Utterslev Mose (Søborg Sø) og fra Gentofte Sø.

Frederik den Andens Vandkunstner, Mester Hans, fik overdraget Udførelsen af Anlægget, der var færdigt i 1580. I Trærender førtes Vandet ind til Byen. Da Emdrup Sø laa henved 50 For over dagligt Vande, kunde Vandet derfra ved eget Tryk stige noget op over Jordfladen, og Springet strømmede da ud af en Tud. Dette Springvand var dyrere end Pumpevandet, som man senere hentede fra Peblingesøen og Sortedamsøen.

For Vandet fra Emdrup Sø blev der anlagt tre Spring: et paa Gammeltorv — omtrent der, hvor Springvandet nu befinder sig —, et paa Amagertorv, nærmest Østergade, og et paa Købmagergade.

I Christian den Fjerdes Tid fik den kongelige Kansler Christian Friis, der var Universitetets Foresatte, sammen med Professorerne og en Kreds af Borgere i Vor Frue Sogn Tilladelse til at indlede Vand fra Emdrup Sø til et halvt Hundrede Ejendomme i Kvarteret omkring Universitetet. Tilladelsen blev udstedt i 1626. Skulde Fiskemesteren af Hensyn til Fiskeriet i Emdrups Sø se sig nødsaget til at tømme Søen, maatte han i Tide varske derom. I de nærmest følgende Decennier blev der oprettet flere andre Vandkompagnier, og Christian den Fjerde lod føre en Rende fra Emdrup Sø til Rosenborg.

I 1745 blev Emdrup Sø, der var

Emdrup Grundejerforenings Bestyrelse 1936

Øverst: Trafikmesterassistent Hansen — Murer Andreasen — Købmand Jørgensen
 nederst: Kasserer Rind — Formand Jens Hansen — Næstformand C. W. Berg

stærkt tilgroet, paa kongelig Bekostning grundigt udrenset. For en Dagsbetaling af 10 Skilling pr. Mand foretog 500 Soldater af Garnisonen dette Oprensingsarbejde.

i 1807 fortæller den ansete Læge Henrich Callisen, at nu er Emdrup Sø paany meget tilgroet „og dens Omkreds meget formindsket, derimod Beboernes Jordmon, som græn-

Parti fra Emdrup Sø

De udgravede Mudderet og skar Rørtuerne bort. Men de Klager, der havde lydt over, at Vandet smagte ilde og var fuldt af levende Dyr, forstummede ikke, trods Renselsesprocessen.

ser til Søen, betydelig forøget“. Ad fem Render ledes Vand fra Emdrup Sø gennem Vognmandsvangen og Bryggervangen over Øster- og Nørrefælled. „Disse 5 Hovedrender“ — fortsætter Callisen — „løbe ved

Siden af Peblinge- og Sortedamsøen tværs over Stadsgraven og under Volden til Staden og føres siden i Byen til 5 Compagnier, i hvilke de forsyne 195 Huse og Gaarde. Af disse 5 Hovedrender findes det første nedlagt udi Sortie-Porten ved Rosenborg og de øvrige 4 ved Nørre-Port.“

Callisen omtaler ogsaa det „Overfald“, ad hvilket det overstigende Vand fra Emdrup Sø ledes ned i Grøfter, som bringer det ind til Peblingesøen. Og hos Stern finder vi i 1834 følgende Beskrivelse: Emdrup Sø i sin ydøstlige Ende forsynet med Sten-Overfald, hvorover det altfor højtstaaende Vand løber af. Paa den østlige Side, ved den Dæmning, som Helsingør-Landevejen løber over, har den en Indløbskiste, hvorfra 5 Springvandsrender ledes til København, altsaa paa en Længde af 7—8000 Alen.

—Nu til Dags faar København til Drikkebrug kun tilført rent Kildevand gennem lukkede Betonledninger. Emdrup Sø hører til Vandforsynings Reserve, og den har desuden sin Betydning for adskillige industrielle Virksomheder. Den er stadig Gennemløbsø for Vand fra Utterslev Mose og Gentofte Sø, til Vedligeholdelse af Vandstanden i Peblinge- og Sortedamsøen. De fleste Københavnerne kender det lille Vandfald: Stentrappen („Sten-Overfaldet“), ad hvilken Vandet føres videre gennem aabne eller lukkede Løb til de to nævnte Søer inde i Byen. Der gaar desuden fra Emdrup Sø en Ledning ind til Vandpartiet i Fælledparken. For et Par Aar siden var Søen tørlagt, og det viste sig, at der var en Masse Sten i Bunden.

— I Roskildebispens Jordebog fra Tiden omkring 1370 omtales Møllen og det gode Fiskeri ved Emdrup. Møllen har ligget dér, hvor vi endnu finder det lille Vandfald, og Søen har været Mølledam. Her har ogsaa det omtalte Fiskeri været. Endnu langt senere siges Emdrup Sø at have drevet en Mølle ved Lundehuset.

For længst er Møllen gledet ud af Billedet. Men „Faldet“ er bevaret, og Emdrup Sø, der indtager en Flade af omtrent 11 Tdr. Land, har sin landskabelige Skønhed, — ligesom Damhusøen den gamle Langvaddam, der ligger ved den anden Indkørsel til Hovedstaden.

EMDRUPLUND KRO

anbefaler sig med sine hyggelige
 Selskabslokaler og sit 1. Klasses
 Køkken.

Telefon Søborg 41 . Kaj Verner Nielsen

Almindelig Grundejerforsikring ^A S

Vester Voldgade 100

Telf. Central 4358

Anbefales af Emdrup Grundejerforening

Adresser:

Emdrup Grundejerforening:

Formanden: Jens Hansen, Dunhammervej 3, Søborg 759.

Kassereren: M. Rind, Hvidklovervej 3, Søborg 1472.

Foreningens Organ:

Bispebjerg-Søborg-Ugeblad: Frederiksborgvej 205, Søborg 468.

Er De Grundejer og ikke Medlem af Grundejerforeningen da meld Dem ind nu.

PROGRAM

for

Midnatscabaret'en i „Emdruplund“

ved

Emdrup Grundejerforenings 35-Aars Stiftelsesfest

Søndag d. 22. November 1936 Kl. 23

Mette Gregaard

Efter Underholdningen

er der

Dans til Kl. 1

Børge Hilbert

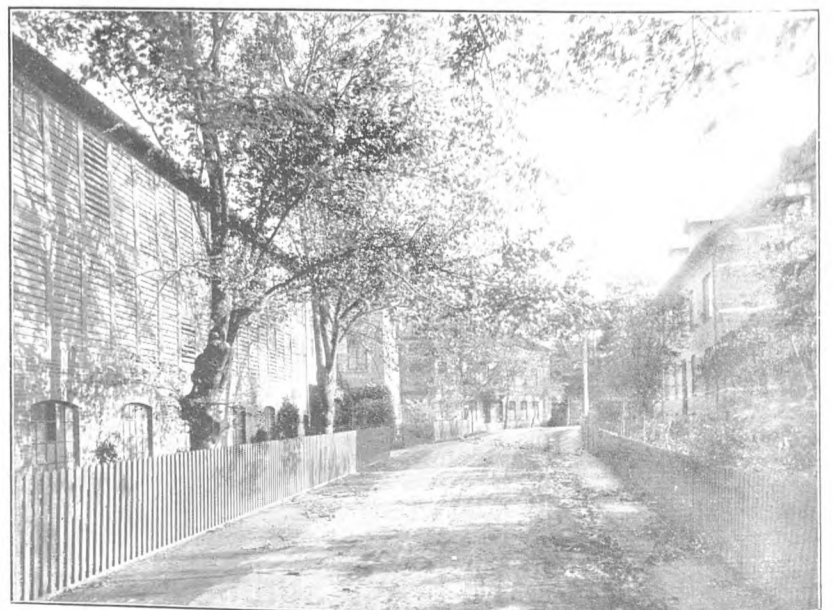
Kl. 23: Optræden af Mette Gregaard og Børge Hilbert fra Columbus Variete

1. Mette synger: God Dag - Velkommen	4. Mette synger: Potpourri over 47 kendte Refrainer	7. Børge: Saadan fik vi Tiden til at gaa
2. " " Søren og de 11 Pigebørn	5. Børge i Helmuth Parodi	8. Mette: Husmoderens 5 Minutter
3. Børge " Stamgæst	6. Mette: Sikke de' gjorde, og sikke de' sa'e	9. Mette synger til Slut: Er Deres lille Hjerte frit

TO BILLEDER FRA DEN GAMLE EMDRUP BY

Emdrup Ladegaard i Thierrys Tid

Den gamle Emdrup-Byvej, tv. den Hannibal Sanderske Virksomhed

Et Tilbageblik

Fortsat fra Forsiden.

Det fornemste Sted i Byen var nok ellers paa „Ladegaarden“; der boede Thierry, der var Sogneraadformand, da Indlemmelsen fandt Sted. Han holdt Forvalter, som gik med Handsker paa Nissen, hed han, og der kom mange fremmede, som havde sære Navne, det var saa franskt altsammen. Og den første Fru Thierry havde blaa Læber — i min Barnlighed troede jeg, at hun spiste Hyldebærssuppe hver Dag. Naar vi hentede Mælk maatte vi først op ad den høje Trappe ind paa Kontoret og betale 12 Øre pr. Pot og fik saa en Seddel, som vi saa afleverede nede i Stalden. Fugtigheden drev altid ned ad Væggene dernede, den varme Bærme udsendte en ejendommeligt Lugt.

I den vestlige Ende af Byens Jorder laa ikke andre Huse, indtil Midten af 1890'erne, end Mariehøj med „Sibirien“, der i sin Tid var opført af et Renovationsselskab til dets Kuske; endvidere Emdrupgaard ved Hjørnet af Emdrupvejen med Mælkeforpagterbolig og endelig Soborghus Kro. Men til den Side kom „vi rigtige Emdruppere“ kun een Gang om Aaret — naar vi skulde i Skoven, d. v. s. til Frederiksdal.

Vor Vej gik altid til den anden Side — til „Kristineberg“, som vi altid kaldte Kvarteret omkring Lyngbyvejens Begyndelse — over Fælledeerne enten til Trianglen eller Skt. Hans Torv.

Fornemt tilbagetrukket, med en Allé fra Emdrupvejen til Gaarden, laa Sogaard over mod Lersøen; der boede nogle stillfærdige Mennesker, der hed Hammershøj. Men mest præget var Kvarteret ved Hjørnet Emdrupvej—Kongevej af de Ole Nielsenske Virksomheder — Grusgrav og Teglværk — just ikke Foretagender, der prydede i Landskabet og som navnlig vi Born var skrækkelig bange for at passere om Aftenen. Der holdt vitterligt mange løse Eksistenser til der i de aabne Skure og andre Smuthuller.

Naar vi kom fra Byen og passerede Amtsgænsen — der samtidig var Begyndelsen til Emdrupjorderne — laa „Bomhuset“ der, hvor alle kørende og ridende Vejfarende maatte erlægge Tribut — 4, 6, 8, 16 Øre, alt efter Art og Kvalitet af Befordringsmidlet. Det var den Tids Benzinafgift. Huset laa paa Vestsiden af Vejen, ved en dyb Grøft, der afvandede „Lersøen“ og dannede Emdrupjordernes sydlige Grænse. Paa den anden Side Vejen stod Bommen med en lang Kæde i, saa den kunde hejses ned; dog erindrer jeg aldrig at have set den i Brug. Bommanden var Forpagter — Skatteforpagter — og havde vist en rigtig solid Indtægt. Men det var vist en kedelig Bestilling — baade den gamle og Sønnen — „Bomstudenten“, som Far kaldte ham — saa da ogsaa — syntes jeg da — tvære og kedelige ud. Dog vi syntes nu alligevel det var rart med det Hus en skummel, mørk Aften, for der vidste vi da, at der altid var Mennesker hjemme. Efter Indlemmelsen blev Bomhuset, der altsaa laa omtrent overfor Ryparkens sydvestre Hjørne, flyttet ud til den ny Amtsgænsen ved Lundehuset. Nu er det væk, det forsvandt med Bilernes Fremtrængen.

Paa den øverste Del af Lyngbyvejen var der en Del Bebyggelse. Paa Hjørnet af Emdrupvejen blev allerede i Slutningen af 90'erne opført det røde Sted, der endnu ligger der, og vi var meget stolte, da der kom en Købmandsbutik der. Før havde „Skersanten“, omtrent oppe ved Haraldsgade, været Emdrups nærmeste Handlende. Bag Ruden, med de støvede Pakker Skraatobak, Ølflasker, Akvavitter o. desl., laa Æsker med Knaldhætter og Pakker med Kinesere; ikke mindst af den Grund var „Skersanten“s Butik et Himmerigssted for Ungdommen.

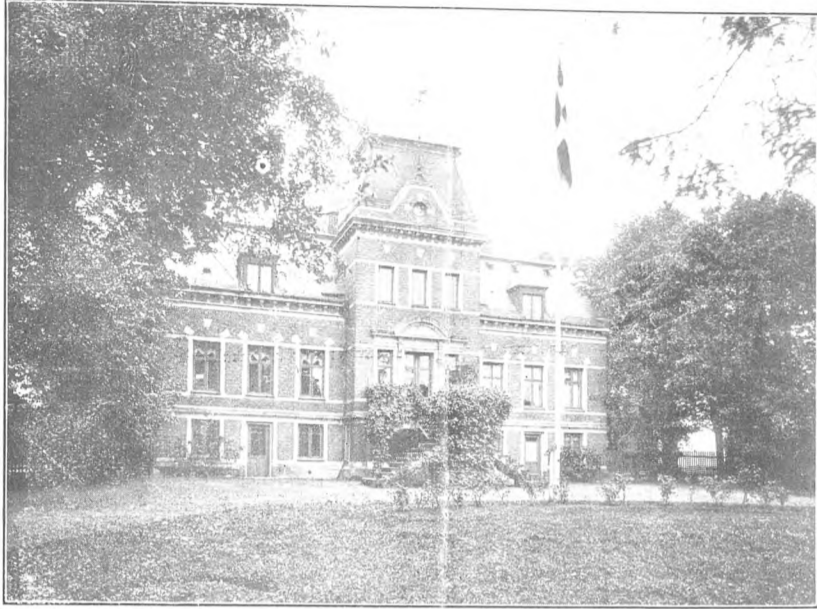
Længere henne, lige forbi Møllegaard, byggede Ole Nielsen en Villa, og siden nok en. I den røde blev der Beværtning, det var vistnok en Institution, der interesserede ham en Del. Paa den anden Side byggede Jensen fra det ny Vaskeri, sig een efter vore Begreber meget fin Villa; den laa paa Hjørnet af Vejen, der senere fik Nav-

net Ole Nielsens Vej, og som førte ned til „Enkretia“ — Afvænningshjem for Drankere. Der kunde maaske nok paa dette Sted siges en daarlig Vittighed om Emdrup, der ikke havde Kirke, daarlig nok Skole, men ikke mindre end tre Kroer. Det skal jeg dog afholde mig fra, men derimod fortælle, at der vistnok ogsaa paa samme Vej laa „noget med“ Grand danois Hunde (Stutteri) — eller var det kun en Hundekiksfabrik?

man“ Metode.

Nej, saa var Kancelliraad Sejer (Vesterbros Seminarium), en gammel Ungkarl, der boede til Leje hos Hieronymus sammen med en gammel Mor og Søsteren Amanda — bedre udstyret. Han vilde helst have Gedder.

Allerbedst var det nu, naar vi kunde komme ud med „Somanden“. Han hed Andersen, boede ogsaa hos Hieronymus, og var Vandværkets Tilsynsmand ved Soen. Han havde sin lille rørflet-

Emdrupborg.

Efter Jensens fine Villa kom Dencers Rebslageri, hvor jeg sommetider blev sendt ned for at købe Skagler; endvidere Watherstadts Gartneri, men det var for den vidtberejste Søn, John, som der var det spændende ved, at han havde et stift Skulderblad, hidrørende fra en Riffelkugle afsendt af en eller anden Malaj, der ikke yndede hans Kærlighed til Orchideer, det var for, han var kommen hjem og gjorde Navnet berømt.

Saa fulgte det lange Hus, hvor der boede et gammelt Søskenepar, noget sørlingeagtigt var de vidst, Manden drev en lille Smedie — og endelig var vi ved Lundehuset, een af de gamle privilegerede Kroer. Ja, gammel var den, og temmelig faldefærdig, og bagved laa et Hus til Udlejning, hvor der boede nogle Familier. Men det hele var nu alligevel ganske hyggeligt. Det Toetageshus, der laa nordligst, tæt paa Vejen, hvor der vist engang havde været Vaskeri, stod ubenyttet al den Tid, jeg kan huske. Til sidst blev det saa forfaldent, at det truede med Sammenstyrtning. Saavidt jeg ved blev det istandgjort paa offentlig Foranstaltning, men Ejerens Bekostning. — Ja, der var meget sært i Emdrup, men dejligt var der — og er der — ikke mindst omkring Soen, der laa med sin Rødbærmme langs Nordsidens sumpede Engdrag. Engdraget horte til Emdrupjorderne, men det tilhørte Ejeren af Soholm — Etatsraad Niels Andersen — Vognmandskusken Jernbaneentreprenøren, Arbejdsgivernes Formand — sammen med Borgmester, Overpræsident J. Jensen, Septemberforligets Fader og dermed Grundlægger af vor arbejdsretlige Grundlov. Han havde forpagtet Fiskeretten i Soen, og hans Søner — han havde mange — vaagede strengt over, at andre ikke krænkede deres Ret.

Alligevel har jeg nappet — nu kan jeg vel nok tilstaa det — nappet mangen Røds-kalle, Flire, Aborre og Bransen — undertiden bestod Grejerne kun af en Hasselkæp, en Kinesertraad, en Prop og en ombojet Knappenaal. Knappenaal var nu ikke saa godt, i Almindelighed hoppede Fisken af, men det var utvivlsomt en meget „hu-

tede Hytte i Soens sydvestre Hjørne; der tilbragte han meget af Tiden, bl. a. med at flette Riskurve, men det var ham heller ikke ukært at faa noget vaadt indvendigt; dog kom han jo ogsaa ud paa Voverne, han skulde holde Soen ren for Bundvækster og havde baade Flaade og Baad, og det hændte som sagt, at vi Born fik Lov at komme med ud.

Det første Hus, der blev bygget ved Soen, er den røde Villa paa Næsset, der nu ejes af fhv. Viceskattedirektør Kæidsen. Manden, der byggede det, hed, saavidt jeg erindrer, Lund; det gik ikke lydlost af, endnu klinger Hurra, Skraal og Sang i mine Øren, som det lod over Soen i de stille Sommeraftener. Siden boede Hannibal Sander med nogle af sine Svende derovre, de horte heller ikke til de stille Beboere. Mine Forældre kom ikke godt ud af det med Sander, og Grunden var vel nok, at de drillede vores sorte Hund, naar de passerede forbi til og fra Vadskeriet, saa hændte det af og til, at der susede nogle Sten ind gennem Porten. Sander blev forøvrigt siden gift med een af Hieronymus' Døtre, og da hun var engelsk født, blev der rejst 2 Flagstænger, da Villaen „Sunny Nook“ opførtes paa Tomten, som Sander erhvervede efter Branden i April 1899. Mærkelig nok har begge de senere Direktører — Bauer og Brinch — ogsaa engelske Hustruer, saa der er stadig Brug for de to Flagstænger.

Samlingsstedet for Byens Born var Smedens og Hjulmandens Gaard; det var ogsaa Nyhedscentral, der skete ikke meget i Egnen som Ole Smed ikke vidste Besked med, og der skulde ikke gerne passere nogen forbi — gaende, kørende, ridende — som Smeden ikke fik observeret og gjort sine Reflektioner over. Baade han og Broderen, „Hjulmanden“, var i Virkeligheden meget godmodige, selvom de engang imellem med nogle grumme Eder kunde jage de sikkert ofte nærgaaende fremmede Born ud af deres Enemærker; Hjulmanden havde forøvrigt selv mange Born; i Stuen stod en gammel Billeggerovn, der stroes Sand paa Gulvet, og paa Væggen hang et Billede af tyske Dragoner, der drives ud i Rans-

fjord; jeg læste det altid som Randers Fjord og kunde derfor ikke faa det til at rime med min historiske Viden. Jeg kommer her til at tænke paa en anden barnlig Misforstaaelse, der vel nok rober mit Hjems politiske Indstilling. De Estrupske Gendarmere var just ikke velsete, naar de kom ridende gennem Byen, og da Korpsset ved Forliget i 1894 blev nedlagt, havde jeg den drastiske Opfattelse, at det simpelthen var sket ved Henrettelse — jeg mente endog at vide, hvor det var sket, nemlig oppe paa Aldersro, hvis skumle graa Mure bag Gitterporten aabenbart ikke har tilladt mig.

Smedens Kone, der forøvrigt var meget smuk, bar altid det gamle Hovedtøj, som har været almindelig her paa Egnen blandt Landbefolkningen — Guldnakken; det samme Kledningsstykke bar iøvrigt endnu flere Aar ind i dette Aarhundrede flere af den Andersenske Skegts Ældste, som vi kom sammen med paa Bollegaarden.

Om Hjulmandsgaarden hed det sig, at den var bygget 1807, og at Engelskmændene ved deres Indkvartering havde sinket Fuldførelsen. Der har muligvis været større Hdebrand i Emdrup det Aar. Vestre Bollegaard er opført samme Aar, det staar paa Vindflojen, og der er den Sammenhæng mellem disse to Ejendomme, at Hjulmandsgaarden ligger paa en Lød, der oprindeligt har hørt til Bollegaarden, som indtil dette Aar maa have ligget i Hjulmandens Have — der hvor Unmacks Plads nu er. Som et Vidnesbyrd herom svarede indtil for en Snes Aar siden, da Unmach afløste Ydelsen, en aarlig Afgift paa 4 Kr. (2 Rdlr.) for Hjulmandsstedet til min Ejendom.

Ved Siden af Hjulmandens Sted laa — ja, det ligger endnu — et langt lavt straalet Hus. Jorden, der horte til, var splittet i flere Stumper, dels af Emdrupvejen, dels Vejen til Højsgaard og endelig af Aaen. Manden hed Thomsen, og saa var der en gammel Kone, om det var hans Mor eller hans Ægtefælle husker jeg ikke. Men jeg erindrer, at Thomsen, der vist nærmest ernærede sig ved at producere lidt Havesager, en Dag stod nedenfor vores Loftstrappe og raabte op om „ham selv“ var hjemme; han mente vistnok min Far; Thomsen var sikkert et Stykke af en Original.

Ja, nu har jeg saa at sige præsenteret Læserne for alle Huse der var, og som indledningsvis nævnt ikke flere end, det let kunde overkommes. Mange andre Smaatræk rinder een i Sinden, naar man begynder at lade Tankerne gaa tilbage, men der skal sluttes.

Efter Indlemmelsen i København 1900 begyndte der langsomt at ske noget; der kom Gas- og Vandledninger herud, senere Elektricitet, i 1903 blev Slangerupbanen anlagt og Bispebjerg Kirkegaard toges i Brug ved samme Tid, og Sporvejen fortes ud til, hvor Krematoriet nu ligger. Navnlig det sidste var af stor Betydning. Med Vester Bollegaards Salg 1895 til Proprietær Linds Broder, som gav sig til at udstykke den, kom der en Del flere Huse — dog ikke mange, for der maatte ikke bygges paa mindre end 1 Td. Ld. Jordtiliggende.

Med denne Bevægelse, der paa denne Maade kom i alle Forhold, blev der ogsaa noget at gøre for en Grundejerforening, hvis 35 Aars Jubilæum er Anledningen til Fremkomsten af disse Linier. Bestyrelsen holdt sine Møder i mit Hjem, og — saa mærkeligt det end lyder — vi Born folte det som en mægtig Begivenhed, naar det gik for sig — ja ligefrem en Fest. Skulde det være de ældres Betagelse af Samvirke og Fællesskab — det eneste der var her paa Stedet — der forplantede sig til os? Eller var det kun, at det var at „faa fremmede“ paa en anden Maade end sædvanligt!

Emdruphøj, 7. November 1936.

Frode Sørensen.

† Emdrupbeboere og Bispebjergbeboere benytter

Bispebjerg Boghandel

Telefon Taga 4875

Heinrich Horberg

Frederiksborgvej 148 B . (Torvet ved Grundtvigskirken)

Emdrupboere gaar til

E. M. Andersen

(Cyklehjælpen)

Frederiksborgvej 181 - Telf. Søborg 675

Alt i Porcelæn — Køkkenudstyr — Isenkram og nye Cykler

Original, June 1936 2242
af 22/8/1949

Festsang.

(Synges af Alle).

Mel.: Der er et Land, dets Sted —

Der er en Sag, der griber Mand som Kvinde,
et Maal at naa — det at faa eget Hjem.
Til Værn om det, man skal i Kamp os finde,
og derfor staar vi Last og Brast med dem,
der slog et Slag for vore Interesser,
og vi vil mindes dem fra første Færd.
Vi ved saa godt, det ej var Petitesseer,
de tog sig af. Nej, de er Mindet værd.

Vi takker Rannow for hans Færd i Dage,
hvor Emdrup laa som øde Marker hen,
han er en Mand — der aldrig ser tilbage,
en sikker Støtte — og al Fremsyns Ven.
Og derfor faar du, Rannow, Ridderslaget,
med Tak for Daad, der ej er gaaet i Glem.
Du var blandt dem, der har det saadan maget,
at der er Samling omkring „Emdrup Hjem“.

Og forrest blandt de Mænd, vi her vil ære,
staar Brinck som den, der bar vor Fane højt.
Hans Virke faldt, mens Tiderne var svære,
vi ved, at Arbejdet dengang var drøjt.
Foreningen har vokset stærk sig siden,
og Brinck har set sit Arbejd bære Frugt.
Set Emdrup vokse, forme sig med Tiden,
Forenings-Medlemstallet vokse smukt.

Og Lektor Sørensen skal ogsaa mindes,
han løfted Arven fra sin Far med Held,
og stærkere kan Baand vel aldrig bindes,
end naar de knyttes under Minders Væld.
Som Barn af Emdrup, for din store Gerning,
dit Virke for vor Sag — du virked' stort —
vil vi i Aften lede Lykkens Terning,
vi hædrer dig for alt, hvad du har gjort.

Jens Hansen, du, som staar i Dag ved Roret,
bred og gemytlig, altid fuld af Lyst.
Er vennesæl du ved Forhandlingsbordet,
vi ved, du ogsaa rede er til Dyst.
Vi hilser dig og takker dig for Striden,
vi ved, du trofast kører Runden ud,
og ved, at du for Sagen vil i Tiden
os bringe Fremskridts glæderige Bud.

Og Berg og Rind, Andresen, Købmand Jør'nsen,
Kühn, der er ude paa det store Hav,
Hansen — Trafik — I aldrig var til Tørn sên,
vi hylder jer for det, I Sagen gav.
Bliv ikke trætte, thi Foreningssagen
har Brug for Mænd med Støbninger som I.
Modtag vor Tak paa Jubilæumsdagen
og bliv i Kampen — til den er forbi.

Til jer, der trofast møder, naar vi kalder,
den faste Stab, vi trygt kan lide paa.
At nævne Navne meget svært os falder,
enhver, der tjener Sagen, tage maa
den Vished, at jer Arbejde er skattet,
tag hver især imod vor Tak i Flæng.
Foreningstanken har I rigtigt fattet,
og I staar fast, er Vejen lang og streng.

Til alle Venner vil vi gerne sige,
vær med i Arbejdet for vore Hjem.
Er Konger end I, og har eget Rige,
maa I staa Vikingvagt i Kreds om dem,
der midt i Dagen bærer eders Tanker
og staar som Værn om Emdrup og dens Tarv.
Giv dem en Tak, saa Hjertet i dem banker,
saa de med Lyst forøger Emdrups Arv.

Sang til Damernes Pris.

Mel.: Snart er Natten svunden —

Dybt i Hjertet inde
vi et Billed bær
af en elsket Kvinde,
som vi har saa kær.
Bøjelig som Sivet
under Vindens Sus,
stolt og kæk i Livet,
stærk i Stormens Brus.

Morgensolen vækker
næppe hendes Hvil,
før hun Kaffen rækker
med et venligt Smil.
Aldrig er hun gnaven,
muggen eller sur,
from som selve Paven
i sit gyldne Bur.

Sød som Blomstens Duften,
frisk som Bølgen blaa,
mild som Sommerluften,
let som Skovens Daa:
alt er her indflettet
smukt til Kvindens Gavn,
derfor bør uplettet
være Kvindens Navn.

Kvindens bløde Stemme
gemmer ingen Trods,
derfor ej vi glemme,
hvad hun er for os.
Længselsfuldt vi stævner
glad mod Hjemmets Ro,
hendes rige Evner
der saa frodigt gro.

Kommer vi en Aften
hjem (Du ved Besked)
og har smagt paa Safften,
blir hun sjældent vred,
nej, hun byder kærligt
os sin bløde Kind,
aa, hvor er det herligt
da at slumre ind.

Derfor Kvindes hyldes
skal, mens man er kaad,
næsten helt forgyldes,
blot man havde Raad.
Tag da denne Lære:
trods lidt Bryderi,
Kvinden er, paa Ære,
Livets Krydderi.

Dessert. Lidt men godt.

Mel.: „Hulidiædia“

Herrerne: Højt ærer vi Kvinden som Blomsten i Nord.
Damerne: Ja, ih, hvor de klæ'r jer, de klassiske Ord.
Alle: Hulidiædia hulidia ha ha Hulidiædia hulidia.

Herrerne: En Fest uden Damer er ingenting værd.
Damerne: Aa, glem nu da ikke jer natlige Færd!
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Thi Kvinden er prægtig som Viv og Mama.
Damerne: Derfor I fra hende saa tit stikker a'?
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Engang hun os svøbte som skrøbeligt Kar.
Damerne: Ak ja, sikke Pjokhøns I dengang dog var,
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Hun moderlig lærte os Flasken at ta'.
Damerne: Ja, den har I stadig Fornøjelse a'!
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Naar vi kom fra Skolen, en Klemme hun ga'.
Damerne: Og nu ved I knapt nok, hvad I gider ha'.
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Og da man som Yngling til hende fik friet.
Damerne: Da var det en Ynk, som I hakkede i'et.
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: I Hjemmet der blev hun den herligste Fe.
Damerne: Nu fedter I, den er da tydelig at se
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Der blev hendes Vilje en Lov ligefrem.
Damerne: Hør, det sku' I genta', naar I kommer hjem.
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Hun „Ligeret“ har nu med os forsaavidt.
Damerne: Men, indrøm det kun, at det piner Jer tit.
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: For Kvinden vi gaar gennem Ild, ja, og Vand.
Damerne: Ja, Vand med lidt Whisky dog helst, lille Mand.
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Vor „Overmand“ er hun sin Svaghed tiltrods.
Damerne: Hør, nu skal I ej øse mer' op til os!
Alle: Hulidiædia o. s. v.

Herrerne: Ja, nu skal I faa det forløsende Ord:
At Kvinden er Perlen i Dag ved vort Bord.
Alle: Hulidiædia o. s. v.